

Tehnoloģiju izmantošana iekļaušanai 1. daļa

Mariuss Franks
E-mācīšanās direktors
Achievement for All

<http://afaeducation.org/>

Apsvērums Nr. 1

Situācijas apraksts

Mūsdienās digitālās tehnoloģijas ir it visur – mājās, skolā, darba vietā. Tas ir tik pašsaprotamas... Bet vai ir iespējams izdarīt tā, lai šīs mums tik pieejamās tehnoloģijas varētu vēl vairāk izdarīt mūsu labā?

Kā nodrošināt, lai persona (**it sevišķi ar speciālām vajadzībām**) būtu digitāli izglītota pasaulē, kurā ne tikai valdība, banka, apdrošināšana un veikali ir pieejami tiešsaistē, bet arī liela daļa mūsu sociālās dzīves un brīvā laika pavadīšanas iespējas?

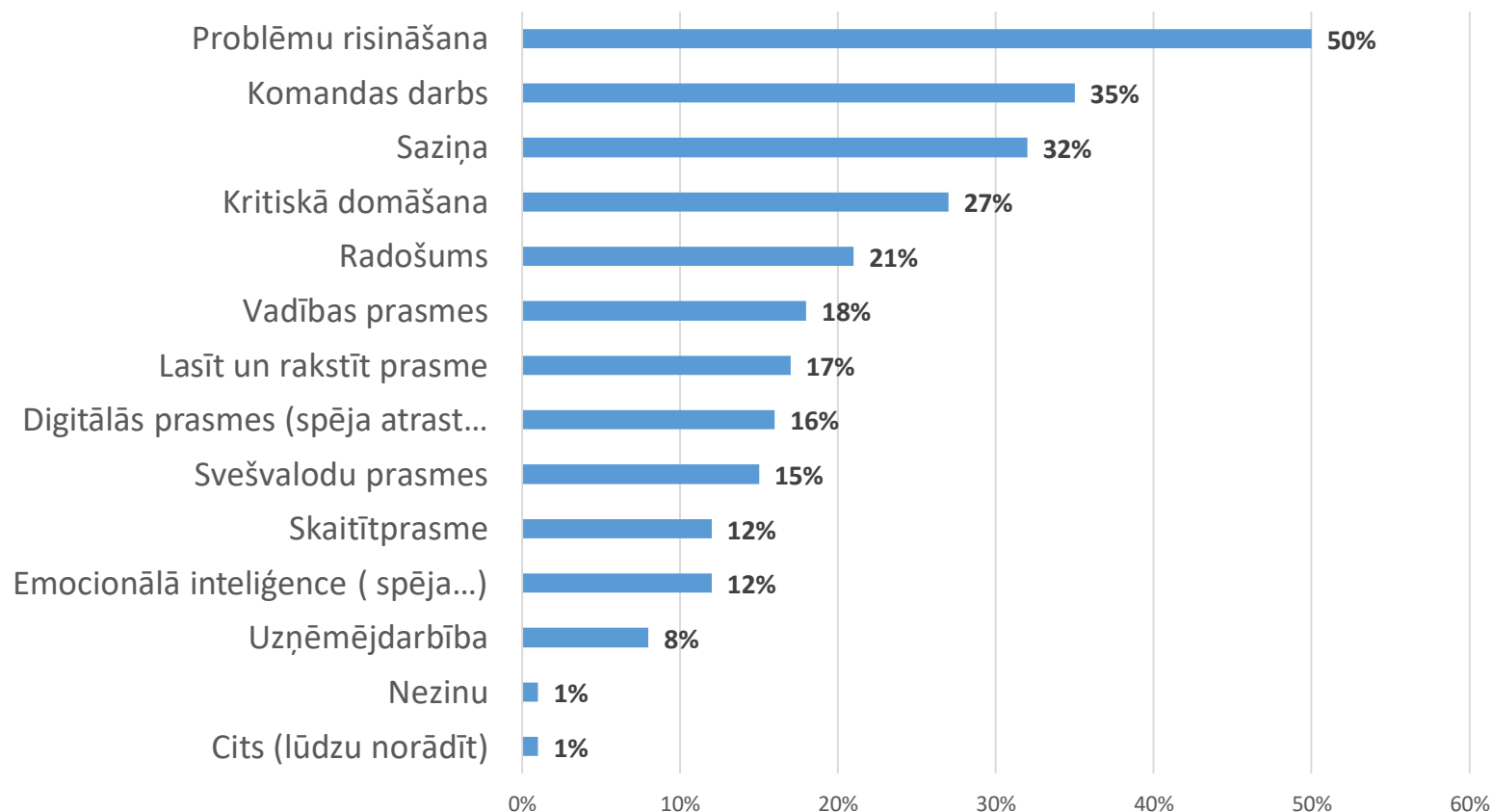
Sociālajos medijos, datorspēlēs un straumēšanā jaunieši ļoti labi pielāgojas mainīgajai videi un prasībām, bet viņiem ir nepieciešams kas vairāk.

<https://www.youtube.com/watch?v=kpW9JcWxKq0>

Kāds teiktu, ka
darbavietās vide mainās 4
reizes ātrāk nekā skolās.

Jaunākajā *Economist
Intelligence Unit* ([The
Skills Agenda: Preparing
students for the future
2015](#)) vadītajā pasaules
mēroga pētījumā skolu
vadībām, pedagogiem un
studentiem tika uzdots
noteikt, kādas prasmes
var būt nepieciešamas,
ieejot 21. gadsimta trešajā
desmitgadē.

Kas ir digitālās prasmes?

Digitālās prasmes aptver zināšanu, prasmju un attieksmes kopumu, kas ir nepieciešams, lietojot tādas digitālās ierīces kā viedtālruņus, planšetdatorus, klēpj datorus un stacionāros datorus, kas mūsdienās tiek izmantoti gan tīklošanai, gan arī kā skaitļošanas mašīnas.

Padomājiēt par savu mācīšanas vidi: bērniem un jauniešiem jūsu klasē, par to, kādā veidā šajā vidē mācīšanās tiek rīkota, vadīta un pasniegta.

Nav nozīmes, vai jūs mācāt pirmskolas, sākumskolas vai vidusskolas vecuma bērnus, audzēkņi jūsu uzraudzībā piedzīvo bezgalīgu ceļojumu 21. gadsimtā, un citreiz pat tālākā nākotnē:

- Vai jūsu mācīšanas vides misija un vīzija norāda uz to, ko jūs darāt, lai sagatavotu bērnus un jauniešus sociālajiem un ekonomiskajiem izaicinājumiem, ar ko viņiem nāksies saskarties 60 gadu ilgā darba dzīvē, un ilgmūžībai, pārsniedzot 100 gadu vecumu?

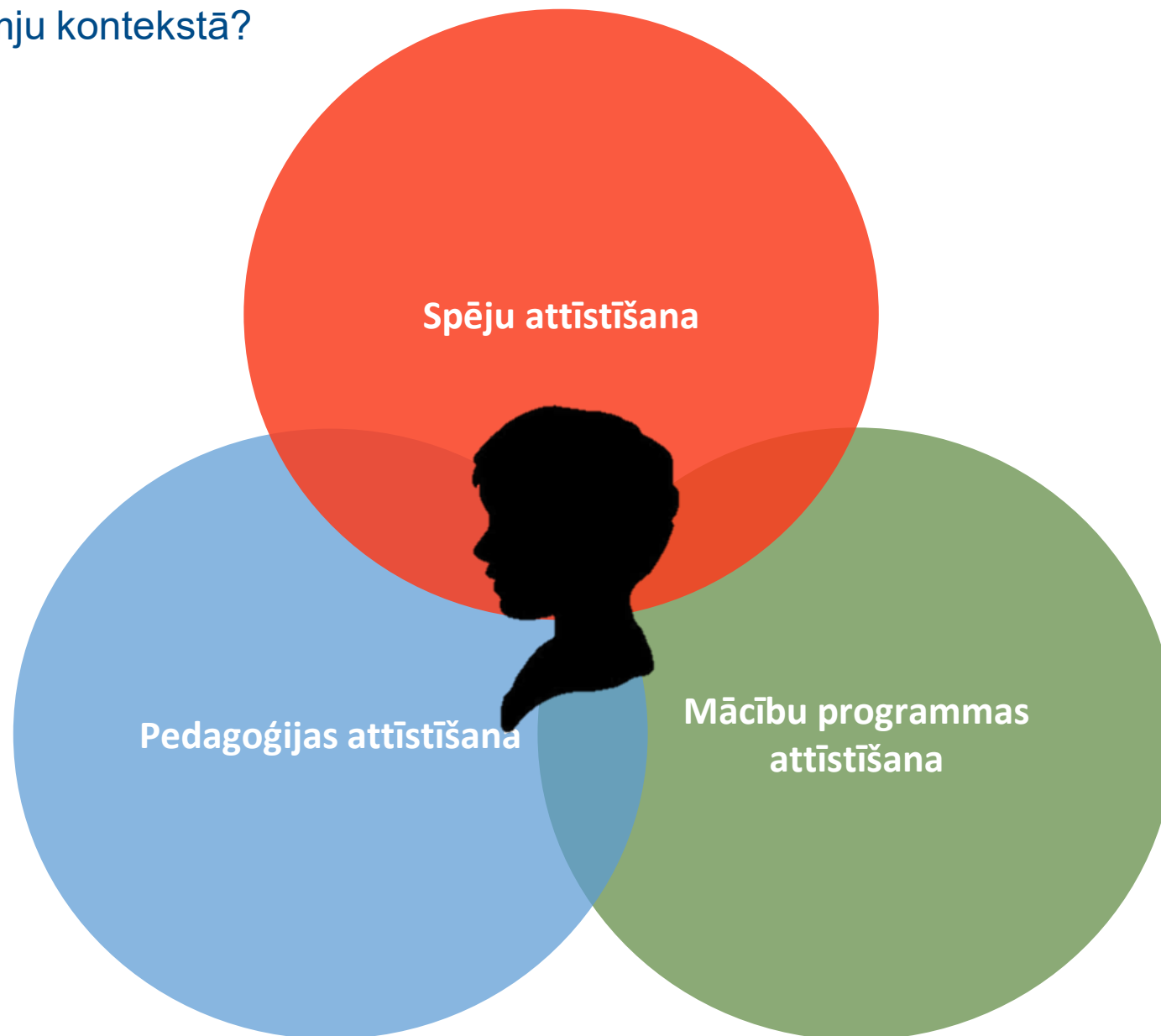
- Mūžizglītības** pamatu veidošanai vajadzētu būt obligātai mācīšanas vides organizēšanā. Kā jūsu mācīšanas vide atbilst šai prasībai? Rakstīšana un skaitīšana? Eksāmenu izpildījuma standarti? Sociālie un sabiedriskie rezultāti? Spējas, attieksmes un sociālās/kultūras ekspektācijas?

- Kā jūs radāt mācīšanās vidi, kas atzīst tehnoloģiju lomu darbā, mācību procesā un 21. gadsimtā vispār? Kā jūs šo vidi varētu uzlabot?

Apsvērums Nr. 2

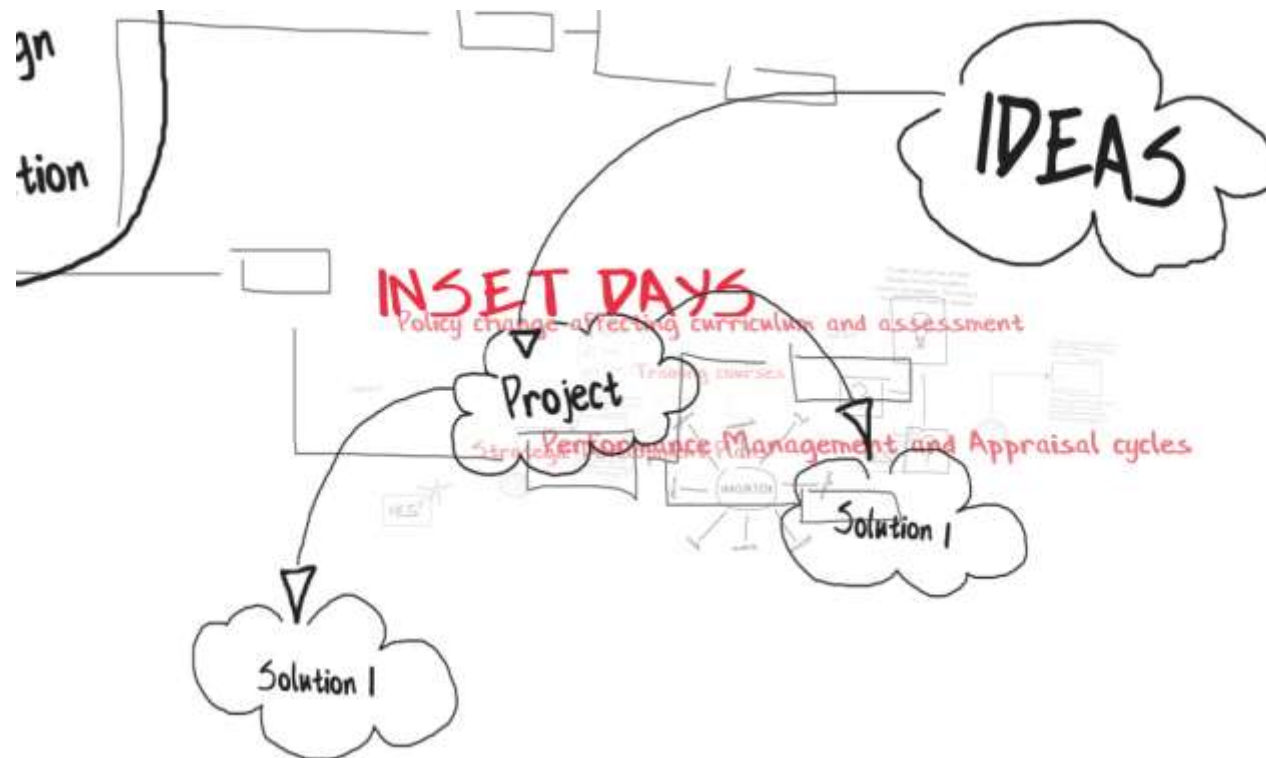
Kas ir uz bērnu vērsta inovācija?

Kā tā izpaužas digitālo prasmju kontekstā?

Kas ir uz bērnu vērsta inovācija?

Kā tā izpaužas digitālo prasmju kontekstā?

Izmaiņas organizēšanā ir būtisks faktors profesionālam mācīšanas procesam un attīstībai.

Dažreiz profesionāls mācīšanas process var šķist nesakarīgs, uzspiests un/ vai nesaistošs.

Dažreiz, ja nav iespējams tūlītējas iespējas pielietot jaunu mācīšanas metodi, mācīšanās tiek aizmirsta.

Ja mācīšana ir **sekla**, personīgās izaugsmes iespējas var būt ierobežotas...vai arī visas pazaudētas

Kas ir uz bērnu vērsta inovācija?

Kā tā izpaužas digitālo prasmju kontekstā?

Darbā ar bērniem drīzāk būtu jāstrādā no sirds – tas ir arī viens no galvenajiem nesenās Speciālās izglītības vajadzību un invaliditātes (*SEND*) reformas principiem. To var attiecināt uz visiem bērniem, ne tikai ar *SEND* reformu saistītajiem.

Jūsu klases bērnu un jauniešu vajadzībām pievienojot profesionālās darbības attīstību un rezultātus, kurus vēlaties panākt, tādējādi jūs tūlītēji gūstat iespēju pielietot jaunu mācīšanas metodi.

Aplūkojiet trīs pārklājušās sfēras (šajā piemērā, kur mēs izzinām iekļaujošās digitālās prasmes)

Kas ir uz bērnu vērsta inovācija?

Kā tā izpaužas digitālo prasmju kontekstā?

Galvenās nav tikai zināšanas, svarīgs ir arī veids, kādā bērni un jaunieši izmanto un pielieto savas zināšanas:

- raksturojot progresīvu sistēmu, kas mudina **skolēnus pašiem** patstāvīgi un radoši izmantot un pielietot digitālās tehnoloģijas,
- “digitālās kompetences” nosakot vienkāršā progresīvā sistēmā, ko skolēni un skolotāji var saprast,
- ... un kam ir nozīme neatkarības attīstībā, kā arī 21. gadsimta dzīvē un darbā.

Prasmju un spēju
attīstīšana

Kas ir uz bērnu vērsta inovācija?

Kā tā izpaužas digitālo prasmju kontekstā?

Ne tikai bērnu spējas ir būtiskas. Mēs vēlamies, lai jūs augtu ar viņiem kopā!

Mēs vēlamies mudināt arī **skolotājus** patstāvīgi un radoši izmantot un pielietot digitālās tehnoloģijas

- Tas ir arī mūsu sadarbības pamatā ar *Microsoft* un **MICROSOFT PEDAGOGU KOPIENU**
- Ikvienam skolotājam būtu jāsekmē digitālo prasmju attīstīšana ar tādu pašu atbildību, kā tas tiek darīts, mācot rakstīt un skaitīt.

Spēju un prasmju
attīstīšana

Pedagoģijas attīstīšana

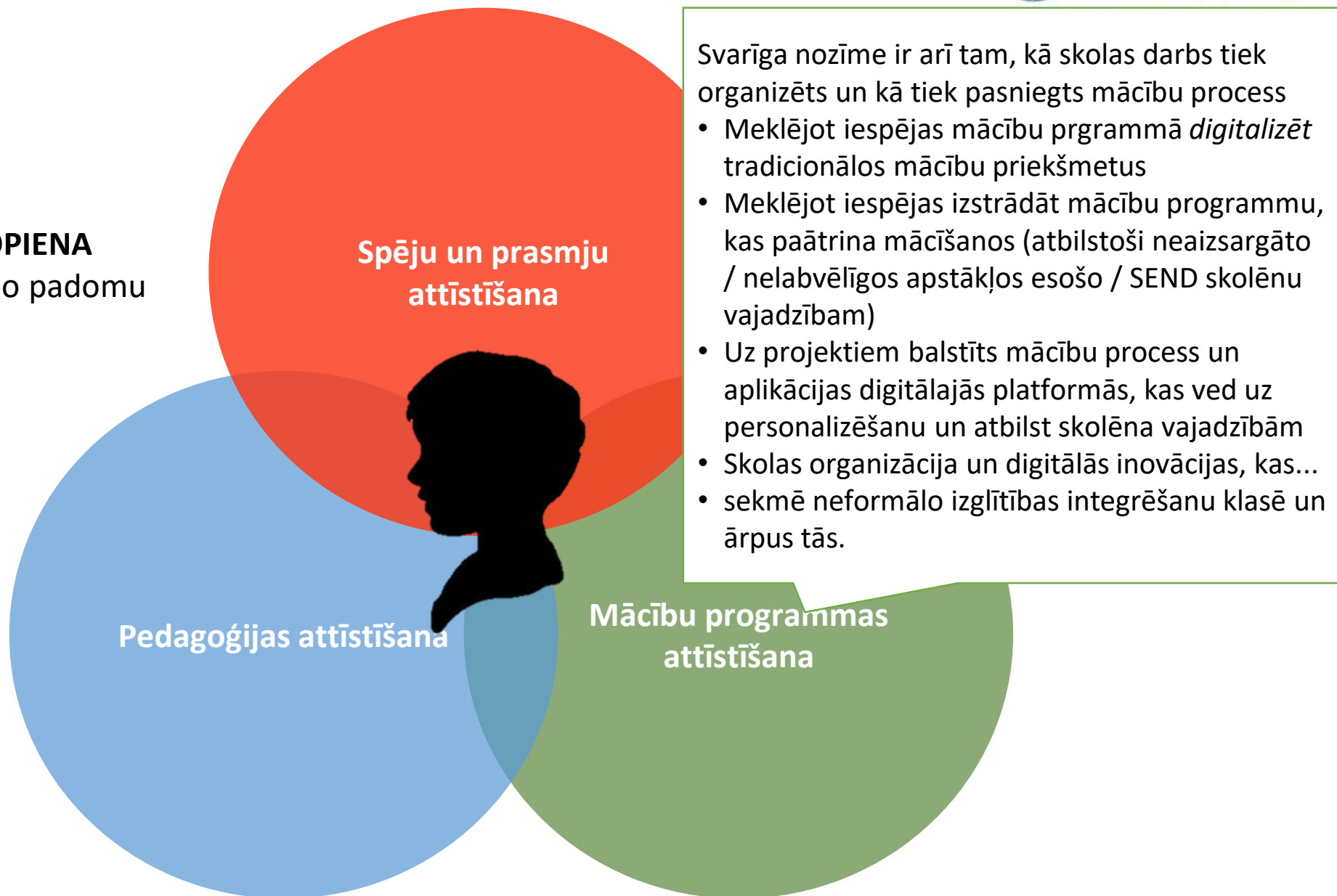
Kas ir uz bērnu vērsta inovācija?

Kā tā izpaužas digitālo prasmju kontekstā?

MICROSOFT PEDAGOGU KOPIENA

Tas būs bagātīgs profesionālo padomu
un iedvesmas avots

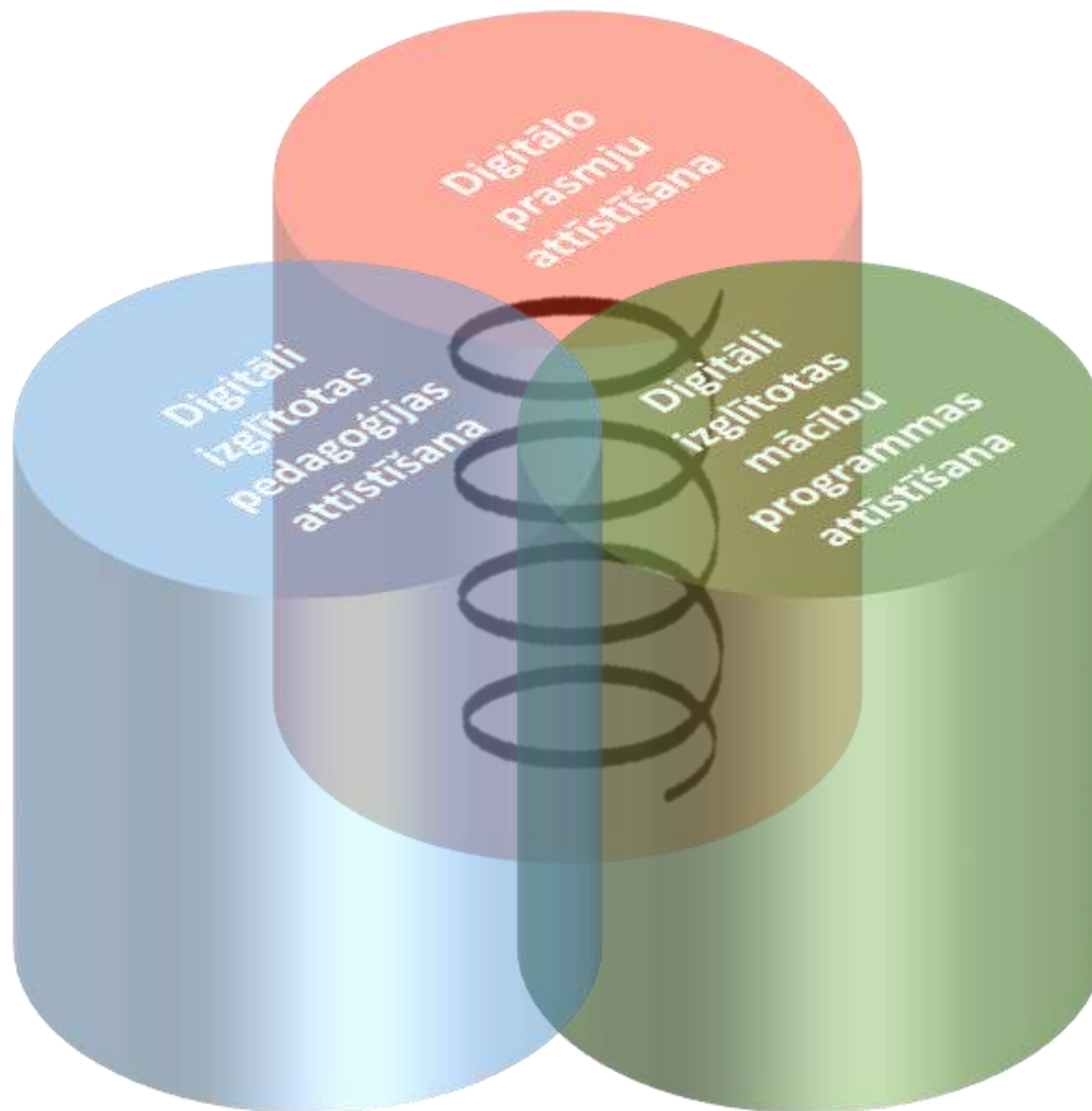
Kas ir uz bērnu vērsta inovācija?

Kā tā izpaužas digitālo prasmju kontekstā?

Vispirms saprotot katra bērna vajadzības un tikai pēc tam koncentrējoties uz profesionālo darbību mācību procesā:

- **Attīstot pedagoģiju,**
 - **Skolu mācību programmu un organizāciju, un**
 - Formulējot **progresīvās personīgās kompetences**, tās saprotot un apmainoties ar to standartiem,
- mēs izveidosim augšupejošu digitālo prasmju spirāli bērniem, skolu darbiniekiem un skolām.

Tā ir **uz bērnu vērsta inovācija**.

Apsvērums Nr. 3

Kuru no modeļiem jūs atbalstāt?

Invaliditātes medicīnisko vai sociālo modeli?

**Vai tas ir godīgi, ka jaunieši ar
disleksiju eksāmenos var izmantot
datorus, kad pārējie skolēni to
nedrīkst?**

Apsvērums Nr. 3

Invaliditātes medicīniskais modelis pret invaliditātes sociālo modeli

CLEARING A PATH
FOR PEOPLE WITH SPECIAL NEEDS
CLEARS THE PATH FOR EVERYONE!

Vai mūsu valoda ietekmē mūsu domāšanas veidu?

Kognitīvās uzvedības terapieti teiktu, ka, jā. Vārdiem ir nozīme, kas ietekmē emocijas un uzvedību.

Tāpēc ir notikusi saskaņota attālināšanās no bērnu iedalīšanas kategorijās.

Ārsti vienmēr ir centušies noskaidrot bērna slimības vai nepietiekamības: atrast **medicīnisku vai bioloģisku iemeslu** vai arī uzlikt apzīmējumu "lēnam skolēnam" ir bijis daudz izplatītāks veids, nevis sociālo faktoru, kas ietekmē šo diagnozi, pētīšana (piemēram, pārāk ātri runājošs skolotājs vai mācību grāmatas, kas paredzētas vecākiem bērniem).

Apsvērums Nr. 3

Invaliditātes medicīniskais modelis pret invaliditātes sociālo modeli

Šis ir iemesls jaunam domāšanas veidam par invaliditāti:

sociālais modelis, kas drīzāk raksturo invaliditāti, nevis medicīniskais.

Medicīniskais modelis raksturo invaliditāti kā paša bērna vai pieaugušā problēmu.

Invaliditātes sociālais modelis problēmu saskata sabiedrībā. Sabiedrība ir tā, kas nosaka jebkuras pastāvošās barjeras pilnīgai iesaistei tajā.

Zīmējumā medicīniskais modelis norāda uz ratiņkrēsla lietotāja "vainu", ka pārējie bērni nevar nokļūt pa kāpnēm ēkā, turpretī sociālā modeļa atbalstītāji uzskatītu, ka pakāpieni ir šķērslis, ko var novērst, vispirms notīrot tīrot ratiņkrēsla uzbrauktuvi.

Invalids... vai citādi spējīgs?

Invaliditātes medicīniskais modelis pret sociālo

Bērns ir vainīgs

Uzsvars uz diagnozi

Iedalīšana kategorijās

Nespēja nokļūst uzmanības centrā

Novērtējums, monitorings, uzspiestā “terapija”

Segregācija un alternatīvie pakalpojumi / iestatījumi

Parastās vajadzības tiek aizturētas

Pieņemts vai iekļauts, ja pietiekami "normāls"... vai pastāvīga izslēgšana (visās šī vārda nozīmēs)

Sabiedrība nemainās

Visi bērni ir novērtēti

Uzsvaru liek uz stipro pušu un vajadzību noteikšanu... un iesaistot bērnu procesā

Novērtē un identificē šķēršļus, un izstrādā risinājumus

Uz rezultātu balstītas programmas izveide

Resursi, kas ļauj piekļūt galvenajiem pakalpojumiem

Apmācības vecākiem un profesionāļiem

Attiecības tiek uzturētas

Atbalstīta daudzveidība, bērns ir iekļauts

Sabiedrība attīstās

Invalids... vai citādi spējīgs?

Invaliditātes medicīniskais modelis pret sociālo

Medicīniskais modelis

“Anna nesadarbosies ar savu skolotāju”

“Jānis apceļ citus bērnu, viņš ir jāizslēdz... TAGAD!

“Paulam ir Tureta sindroms, tas izpostīs 8.B klasi!”

“Mēs nevaram uzņemt Artūru. Tas mums izmaksās 500 000 EUR, lai pielāgotu galveno ēku invalīdiem. Viņš nevarēs nokļūt uz nodarbību telpām.”

Sabiedrība nemainās

Sociālais modelis

"Ko mēs varam darīt, lai palīdzētu skolotājam sadarboties ar Annu?"

“Jānis izrāda negatīvu attieksmi pret citiem. Kāpēc? Vai mēs varam ko darīt, lai Jānis apdomātu savu rīcību pret citiem? Mums tomēr ir jāaizsargā arī pārējie bērni. Izslēgšanai būtu jābūt pēdējai iespējai.”

“Kā lai mēs sagatavojam astotās klases, it sevišķi 8.B, Paula atbraukšanai? Esmu dzirdējusi, ka viņš lieliski spēlē galda tenisu.”

“Izskatās, ka nākamgad 7. klasē mums mācīsies skolēns ratiņkrēslā. Vai mēs varam sakārtot stundu grafiku tā, lai šīs klases nodarbības notiktu pirmajā stāvā?”

Sabiedrība attīstās

Apsvērums Nr. 3

Medicīniskais invaliditātes modelis pret sociālo invaliditātes modeli

Kurš no modeļiem vislabāk raksturo ikdienas praksi jūsu skolā?

Kuri ir iekļaujošie "spiediena punkti" jūsu skolas kopienā?

- Telpas?
- Vadības attieksme?
- Personāla attieksme?
- Kopienas attieksme?
- Personāla prasmes un zināšanas?
- Pieeja speciālistu atbalstam un palīdzībai?

Kādas trīs lietas jūs varētu veikt, lai invaliditātes sociālo modeli padarītu daudz taustāmāku jūsu vidē?

“

For people without
disabilities, technology
makes things easier. For
people with disabilities,
technology makes things
possible.

ibm training manual 1991